

det er flest for at fremme Skovopelskning og Hovierets Afsløsning, altsaa Diemed, som Lovgiveren ønskede at fremme. Jeg seer ikke rettere, end at, naar man i det ene Tilfælde vil give Bedkommende et Kraw paa Hjælp, bør man ogsaa være forberedt paa, at dette Kraw vil blive gjort gjældende i de andre Tilfælde. Naar den ærede Ordfører syntes — det kan gjerne være, at jeg i denne Henseende gjør ham Uret, men det forekom mig idetmindste saa — at gjøre mig en Behreidelse, fordi jeg rettede en Indvending mod Vædringsforslaget under Nr. 4, den Behreidelse nemlig, at denne Indvending allerede var gjort i Udvalget, saa maatte jeg dog være fuldt berettiget, mener jeg, til at gjøre den gjældende her, naar den Feil, som jeg finder at der er ved dette Vædringsforslag, ikke er bleven rettet. At Taxationskommissionerne ikke skulde kunne finde en bedre Taxation, anseer jeg for ikke at være rigtigt. Jeg holder for, at en Taxationskommission, der blev nedsat og bestod af Mænd, der virkelig forstode den Gjerning, de bleve satte til, vel vilde vide at finde den rette Priis paa den paagjældende Eiendom. — Det, der imidlertid egentlig har givet mig Anledning til at forlange Ordet anden Gang, var ikke saameget, at jeg vilde imødegaae disse Bemærkning fra den ærede Ordførers Side, som at jeg vilde gjøre et Par enkelte Bemærkninger ved de Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem for Sorø, som jeg nu har den Ære at have i min umiddelbare Nærhed (Alberti). Det ærede Medlem sagde nemlig, at Bondestanden har en Ret til at besidde Fæstegaardene. Ja, det har den, men denne Ret har Bondestanden i Forening med alle os Andre i hele Landet. Der er ikke nogen udelukkende Ret for Bondestanden til at besidde Fæstegodsjet, men det er en Ret, vi alle have, naar vi opfylde de Betingelser, der ere nødvendige for at komme i Besiddelse deraf. Men dertil kommer, at dette Lovforslag jo gaaer ud fra en anden Forudsætning end denne; her gjøres jo specielt den Ret gjældende for Fæstefamilien, at den skal have en udelukkende Ret til at besidde den Gaard, den engang har faaet i Fæste. Rigtigheden heraf kan ikke documenteres at være i Overensstemmelse med

vor Lovgivning eller med vor Lovgivnings Aand. Naar en Fæster bliver siddende i usvækket Besiddelse af Gaarden i Overensstemmelse med sin Contract, saa har han, hvad han kan gjøre Fordring paa, saa har han ikke større Ret. Naar det ærede Medlem for Sorø ligeledes vil argumentere mod mig fra en kongelig Resolution af 1846 og fra Regjeringens og Rigsdagens forskellige Beslutninger, som havde til Følge Lovene af 1851 og 1852 — saavidt jeg husker — maa jeg gjøre opmærksom paa, at det Beviis, som det ærede Medlem søgte deri, storker ham; thi man maa jo vel erindre, at i 1846 var det Souveræinen, der disponerede over Statens Eiendom, og at han naturligtvis kunde sige: Domane-eiendommene sælges paa de og de Vilkaar, og jeg kan godt forstaae, at den souveraine Konge ønskede, naar han vilde sælge Godsjet paa denne Maade, at det saa skulde sælges saaledes, at Bønderne i alle Henseender kunde være velholdne ved at faae Eiendommene. Jeg kan ogsaa meget godt forstaae, at Regjeringen og Rigsdagen ere blevene enige om at sælge de Eiendomme, der tilhøre Staten, og at sælge dem paa favorable Vilkaar; men dette beviser slet ikke, at der fra Statens Side er en Anerkjendelse af, at der er nogensomhelst saadan Eiendomsret for Fæstefamilierne, der sidde i de paagjældende Eiendomme. Derfor jeg forstod det ærede Medlem ret, udtalte han i Slutningen af sit Foredrag, at en Tvangslow vilde, naar den foreliggende Lov kom ud, blive unødvendig. Ja, dersom det hos et saa formaende Medlem, som han er, og hos andre ærede Medlemmer var Mening, at man saa vilde lade den hele Tvangslowsagitation falde, saa var der unegtelig Pant nok, og det vilde bringe mig noget i Tvivl, om jeg ikke skulde gaae ind paa denne Lov, men jeg tvivler om, at det vil naaes.

Ordføreren: Jeg vil, ligeoverfor hvad den ærede Minister yttrede, kun gjøre den personlige Bemærkning, at det ingenlunde har været min Mening at ville rette nogen Behreidelse mod hans ærede Collega, men at det blot beredede mig nogen Overraskelse at høre saa stærke Indvendinger. Det er vist, at der var